

הגמרא מביאה שיטה שלישית בענין זה: **כִּי אָתָּא רַבִּין מֵאֶרֶץ**
יִשְׂרָאֵל לִבְבֵּל אָמַר, אִם כֹּתֵב 'תַּנְתָּן שְׂדֵה פְּלוֹנִית לְפְלוֹנִי, וְיִירָשׁ
פְּלוֹנִי שְׂדֵה פְּלוֹנִית,' שֶׁנֶּחֱזַק שְׁתֵּי שְׁדוֹת לְשׁוֹנֵי בְּנֵי אָדָם, וְלֹא־חָדָר נִתַּן
 בְּלִשׁוֹן מִתְּנָה וְלֹא־חָדָר בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר, אִף בִּאֻפֹּן זֶה
 קָנָה גַם מִי שֶׁנִּתְּנָה לוֹ הַשְּׂדֵה בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה. וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר, לֹא
 קָנָה מִי שֶׁנִּתְּנָה לוֹ בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה.
 מִקְשָׁה אֲבִי עַל דַּעַת רַבִּין בְּשִׁטַּת רַבִּי יוֹחָנָן: אָמַר לֵיהּ אֲבִי לְרַבִּין,
 אֲנִיחָתָּ לָן תְּרָא – אֶחָד מִדְּבָרִיךְ נֹחַ לָנוּ, וְאַתְּקַפֵּית לָן תְּרָא – וְאֶחָד
 מִדְּבָרִיךְ קֵשָׁה לָנוּ, וְכִדְלַחֲלָן. בְּשִׁלְמָא דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֲדַרְבֵּי אֱלִיעֶזֶר לֹא
 קִשְׁיָא – זֶה מוֹבֵן שֶׁמָּה שֶׁהֵבֵאת בְּשֵׁם רַבִּי אֲלֵעֶזֶר שֶׁלֹּא קָנָה אֶת
 הַשְּׂדֵה שֶׁנִּתְּנָה בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, אִינוֹ סוֹתֵר לָמָּה שֶׁהוּבָא לְעִיל בְּשִׁמּוֹ
 שֶׁקָּנָה אֶת הַשְּׂדֵה שֶׁנִּתְּנָה בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, מִשּׁוּם שֶׁכָּאֵן – לְעִיל יֵדְבַר
 רַבִּי אֲלֵעֶזֶר בְּאֶדָם אֶחָד וְשְׁתֵּי שְׁדוֹת אוֹ בְּשֵׁדָה אַחַת וְשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם,
 וְאִילוּ כָּאֵן – בְּמָה שֶׁאֲמַרְתָּ בְּשִׁמּוֹ הֵייוּ בְּשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם וְשְׁתֵּי שְׁדוֹת.
 אֱלִיא דְרַבִּי יוֹחָנָן אֲדַרְבֵּי יוֹחָנָן קִשְׁיָא, שֶׁלְּדְבָרִיךְ רַבִּי יוֹחָנָן סוֹבֵר
 שֶׁבְּשִׁטַּת שְׁדוֹת וְשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם מוֹעִילָה הַלִּשׁוֹן מִתְּנָה לְלִשׁוֹן יְרוּשָׁה,
 וְאִילוּ לְעִיל אָמַר רַב דִּימִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן שֶׁלֹּא מוֹעִילָה.
 מִתְרִץ רַבִּין לֹאֲבִי: אֲכֵן הֵמָּאֻרִים סוֹתֵרִים, וְאֵמָרְרָא נִינְהוּ וְאֵלִיכָא
 דְרַבִּי יוֹחָנָן – שֶׁנִּחְלַק הָאֲמוּרָאִים (וְשֶׁהֵם אֲנִי וְרַב דִּימִי), מִהֵי דַעַת
 רַבִּי יוֹחָנָן.
 הַגְּמָרָא מְבִיאה שִׁטָּה רְבִיעִית: וְיִירָשׁ לְקִישׁ אָמַר, הַנּוֹתֵן שְׁתֵּי שְׁדוֹת
 לְשׁוֹנֵי בְּנֵי אָדָם, לֹא קָנָה הַמִּקְבֵּל בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, עַד שִׁיאֲמַר הַנּוֹתֵן
 'פְּלוֹנִי וְפְלוֹנִי יִירָשׁוּ שְׂדֵה פְּלוֹנִית וְפְלוֹנִית שְׁנֵיתֵיהֶם לְהֵם בְּמִתְּנָה
 וְיִירָשׁוּם', שֶׁכֵּיּוֹן שֶׁמִּזְכִּיר לִשׁוֹן יְרוּשָׁה שְׁתֵּי פַעֲמִים וְלִשׁוֹן מִתְּנָה
 בְּאַמְצַע, נִמְצָא שֶׁנִּאֲמַרְהָ כֹּל אַחַת מִלְּשׁוֹנוֹת הִירוּשָׁה עַל אָדָם
 אֶחָד, וְכֵיּוֹן שֶׁלִּשׁוֹן הִירוּשָׁה נִאֲמַרְהָ לְשִׁנְהֵם גַּם לִשׁוֹן הַמִּתְּנָה
 נִאֲמַרְהָ לְשִׁנְהֵם, שֶׁאֵם לֹא כֵן לְמִי נִאֲמַרְהָ בְּדוּקָא, וְלִכֵּן קֵנוּ
 שְׁנֵיהֶם.
 הַגְּמָרָא מְבִיאה חֲכָמִים נוֹסְפִים שֶׁחֲלָקוּ בְּאוֹתָהּ מִחֲלֻקָּתָּ: בְּפְלוֹנִיתָא
 – בְּמַחֲלֻקָּתָּ זֶה, מִצְּאֵנוּ שֶׁנִּחְלָקוּ אֲמוּרָאִים נוֹסְפִים. אָמַר רַב הֶמְכִּינָא,
 לֹא שִׁנּוּ בְּמִשְׁנָה שֶׁמוֹעִילָה לִשׁוֹן הַמִּתְּנָה לְלִשׁוֹן הִירוּשָׁה, אֱלִיא בְּאֶדָם
 אֶחָד וְשְׂדֵה אַחַת, אֲכֵל בְּאֶדָם אֶחָד וְשְׁתֵּי שְׁדוֹת, אוֹ בְּשְׂדֵה אַחַת וְשְׁנֵי
 בְּנֵי אָדָם, לֹא. וְהֵייוּ כְּדַעַת רַב דִּימִי בְּשִׁטַּת רַבִּי יוֹחָנָן. וְרַב נַחֲמָן
 אָמַר, אֲפִילוּ בְּאֶדָם אֶחָד וְשְׁתֵּי שְׁדוֹת, אוֹ בְּשְׂדֵה אַחַת וְשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם,
 מוֹעִילָה לִשׁוֹן הַמִּתְּנָה לְלִשׁוֹן הִירוּשָׁה, אֲכֵל בְּשְׁתֵּי שְׁדוֹת וְשְׁנֵי בְּנֵי
 אָדָם, לֹא. וְהֵייוּ כְּשִׁטַּת רַבִּי אֲלֵעֶזֶר. וְרַב שִׁשְׁתָּא אָמַר, אֲפִילוּ בְּשְׁתֵּי
 שְׁדוֹת וְשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם מוֹעִילָה. וְהֵייוּ כְּדַעַת רַבִּין בְּשִׁטַּת רַבִּי יוֹחָנָן.
 רַב שֶׁשֶׁת מוֹכִיחַ שִׁיטָּתוֹ: אָמַר רַב שִׁשְׁתָּא, מָנָא אֲמִינָא לָהּ – מִדְּהִיכֵן
 אֹמַר וּמוֹכִיחַ אֲנִי אֶת שִׁיטָּתִּי. דִּתְנִיא – שֶׁשְׁנֵינוּ בְּבִרְיִיתָא, שֶׁכִּיב
 מֵרַע הָאֲמִיר 'תְּנוּ מִמְּמוֹנֵי שְׁקָל לְבְּנֵי בִּשְׁבָת' – בְּכֹל שְׁבֻעַ לְמוֹנוֹתֵם
 עַד שֶׁיִּכְלֹה הַמְּמוֹן, וְיִרְאוּן הַבָּנִים לִיתֵּן לָהֶם בְּפִרְסָתָם לְשִׁבּוּעַ אֶחָד
 סָלַע, שֶׁהוּא שְׁנֵי שְׁקָלִים. נוֹתֵן לָהֶן סָלַע. מִשּׁוּם שֶׁאֲמַדְרוּ חֲכָמִים
 שֶׁכוֹנוֹתָ הִיתָה שִׁיתָנוּ לָהֶם מוֹזוֹנוֹתֵיהֶם רַק כִּדִּי צִרְכָם בְּצִמְצוֹם וְלֹא
 יוֹתֵר. וְאֵם אָמַר 'אֵל תִּתְּנוּ לָהֶן אֱלָא שְׁקָל', אִין נוֹתֵנִין לָהֶן אֱלָא שְׁקָל.
 מִשּׁוּם שֶׁבְּלִשׁוֹן זֶה פִּירֵשׁ כּוֹנוֹתוֹ שִׁיתָנוּ לָהֶם דְּרוּקָא שְׁקָל בְּכֹל שְׁבֻעַ
 וְלֹא יוֹתֵר, וְיֵשׁ לְעִשׂוֹת כְּמִצְוַתוֹ כִּיּוֹן שֶׁמִּצְוָה לְקַיֵּם דְּרֵי הַמֵּת. וְאֵם
 אָמַר הָאֵב, אֵם כְּתוּב בְּנִי, וְעִידִין לֹא כֹלָה הַמְּמוֹן,

אִי לְאִפּוֹקֵי מִדְּרָבָא שֶׁאֲמַר לְעִיל (קֶבֶת). שֶׁאֵף שְׁלִישִׁי בְּרִאשׁוֹן כֶּשֶׁר
 לְהַעֲדִי. אִין לֹמַר כֵּן, שֶׁהָרִי יִתְכֵּן שֶׁרַבָּא רַק מוֹסִיף הוּא עַל דְּבָרֵי
 רַבִּי אֲבָא, שֶׁרַבִּי אֲבָא הַכְּשִׁיר בְּשִׁלְשִׁי בְּשֵׁנִי, וְרַבָּא הוֹסִיף שֶׁכְּשֶׁר
 אֵף בְּרִאשׁוֹן, וְאֵם כֵּן אֲפִשֶׁר לֹמַר שֶׁרַבִּי אֲבָא מוֹדֵה שֶׁשְׁלִישִׁי
 בְּרִאשׁוֹן כֶּשֶׁר. וְאִי – וְאֵם בֹּא רַב שִׁימִי לְהוֹצִיא מִדְּבָרֵיו דְּמָר בְּרַב
 אֲשִׁי שֶׁהַכְּשִׁיר לְעִיל (קֶבֶת). לְהַעֲדִי אֵף לֹאֲבִי אֲבִיו, הִלָּא אִינוּ צָרִיךְ
 לִכְךָ שֶׁהָרִי כֶּבֶר נִפְסַק (שֶׁ) דְּלִית הַלְבָּתָּא בְּמָר בְּרַב אֲשִׁי. וְאִי
 לְאִפּוֹקֵי מִדְּשִׁמּוּאֵל וְרַב שִׁשְׁתָּא וְרַב שִׁשְׁתָּא שֶׁהַכְּשִׁירוּ (שֶׁ) עֵדוּת שֶׁל
 פִּיקָח וְנִסְתָּמָא, הָא אִיתְּחָבּוּ – הָרִי כֶּבֶר פִּרְכָּה הַגְּמָרָא (שֶׁ) אֶת
 דְּבָרֵיהֶם מְבִרִייתָא. וְאֵם כֵּן עִידִין קֵשָׁה לְשֵׁם מַה הִיָּה צָרִיךְ רַב שִׁימִי
 בְּרִי אֲשִׁי לְפִסּוֹק הַלְכָּה כְּרַבִּי אֲבָא.
 מִסִּיקָה הַגְּמָרָא: אֱלִיא לְאִפּוֹקֵי מִדְּרַבִּי יוֹחָנָן שֶׁפִּסַּק (לְעִיל קֶבֶת) כִּחְכָמִים
 וְלִפְסוֹק שֶׁהִלְכָּה כְּרַבִּי יְהוּדָה שֶׁנִּאֲמַר לֹמַר 'זֶה בְּנִי בְּכוֹר' אֵף נִגְד
 הַחֻזְקָה. וְכֵן בֹּא לְהוֹצִיא מִתְּחִלָּתָא – מִקְוִשִׁיתוֹ דְּמָר בְּרַב אֲשִׁי
 עַל דְּבָרֵי רַבִּי אֲבָא, שֶׁאֲמַר (לְעִיל קֶבֶת) שֶׁבְּמוֹדָה בְּמִקְצַת הָעֵדִים
 מִעֵדִים שֶׁפָּרַע הַכֹּל חַיִּיב שְׁבֻעָה, וְהַקְשָׁה עֲלֵיו שֶׁהָרִי הוּא כְּמִשְׁבִּיב
 אֲבִידָה לְמִלּוּה וְיֵשׁ לְפוֹטְרוֹ מִשְׁבֻּעָה, וְבֹא רַב שִׁימִי בְּרִי אֲשִׁי
 לְהַשְׁמִיעַ שֶׁאִין הַלְכָּה כְּמוֹתוֹ אִלָּא כְּרַבִּי אֲבָא.
 שְׁנֵינוּ בְּמִשְׁנָה (לְעִיל קֶבֶת): הַפְּחֵלֶק נִכְסֵיו עַל פִּי רִיבָּה לְאֶחָד וּמִיָּעֵט
 לְאֶחָד כּו'. דְּבָרֵיו קִימִין, וְאֵם אֲמַר מִשּׁוּם יְרוּשָׁה לֹא אֲמַר כֹּלָם,
 כֹּתֵב בֵּין בְּתַחֲלִילָה בֵּין בְּאַמְצַע בֵּין בְּסוּף מִשּׁוּם מִתְּנָה דְּבָרֵיו קִימִין.
 מְבָרְרָה הַגְּמָרָא: הִיכִי דְמִי – מִזְוֵה הָאוּפֵן שֶׁבּוּ כֹתֵב לִשׁוֹן מִתְּנָה
 בְּתַחֲלִילָה, וְהִיכִי דְמִי בְּאַמְצַע, וְהִיכִי דְמִי בְּסוּף. מְבָרְרָה הַגְּמָרָא: כִּי
 אָתָּא – כְּשֶׁבֶא רַב דִּימִי מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לִבְבֵּל אָמַר בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן,
 שֶׁאֵם כֹּתֵב 'תַּנְתָּן שְׂדֵה פְּלוֹנִית לְפְלוֹנִי וְיִירָשׁוּם', זֶה הִיא מִתְּנָה בְּתַחֲלִילָה,
 וְאֵם כֹּתֵב 'וְיִירָשׁוּ פְּלוֹנִי לְשִׁדָּה פְּלוֹנִית וְתַנְתָּן לוֹ', זֶה הִיא מִתְּנָה בְּסוּף,
 וְאֵם כֹּתֵב 'וְיִירָשׁוּ פְּלוֹנִי לְשִׁדָּה פְּלוֹנִית וְתַנְתָּן לוֹ, וְיִירָשׁוּם', זֶה הִיא
 מִתְּנָה בְּאַמְצַע, דִּהֵייוּ בֵּין שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת הִירוּשָׁה.
 רַב דִּימִי מוֹסִיף בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן: וְדוּקָא בְּאֶדָם אֶחָד, וְתַנְתָּן לוֹ הַמּוֹרִישׁ
 שְׂדֵה אַחַת, שֶׁבְּאוֹתָהּ שְׂדֵה שֶׁנֶּחֱזַק לְאוֹתוֹ אָדָם יֵשׁ לִשׁוֹן מִתְּנָה וְלִשׁוֹן
 יְרוּשָׁה, אֲכֵל בְּאֶדָם אֶחָד וְשְׁתֵּי שְׁדוֹת, וְעַל שְׂדֵה אַחַת כֹּתֵב לִשׁוֹן
 יְרוּשָׁה וְעַל שְׂדֵה אַחַת כֹּתֵב לִשׁוֹן מִתְּנָה, אוֹ בְּשְׂדֵה אַחַת וְתַנְתָּה
 הַמּוֹרִישׁ לְשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם, וְלֹאֲדָם אֶחָד כֹּתֵב עַל חֲצִי הַשְּׂדֵה לִשׁוֹן
 יְרוּשָׁה, וְלְשְׁנֵי כֹתֵב עַל חֲצִי הַשְּׂדֵה הַשְּׁנִי לִשׁוֹן מִתְּנָה, לֹא נִאֲמַר דִּין
 הַמִּשְׁנָה, וְלֹא הוֹעִילָה לִשׁוֹן הַמִּתְּנָה לְהַקְנוֹת גַּם אֶת מַה שֶּׁנֶּחֱזַק
 בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, אִלָּא נִקְנָה רַק מִה שֶׁנִּתְּנָה בְּלִשׁוֹן מִתְּנָה.
 הַגְּמָרָא מְבִיאה שִׁטָּה הַחֲלֻקָּתָּ עַל רַבִּי יוֹחָנָן: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אָמַר,
 אֲפִילוּ בְּאֶדָם אֶחָד וְשְׁתֵּי שְׁדוֹת, אוֹ בְּשְׂדֵה אַחַת וְשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם,
 הוֹעִילָה לִשׁוֹן הַמִּתְּנָה לְהַקְנוֹת גַּם אֶת הַחֲלָק שֶׁנִּתְּנָה בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה,
 שֶׁכֵּיּוֹן שֶׁבְּדִיבּוּר אֶחָד נִתְּנָן וְדִהֵייוּ שֶׁאִינוּ מִפְרִיד נִתִּינָת שְׁתֵּי
 הַשְּׁדוֹת לְשְׁנֵי אֲנָשִׁים, אִלָּא נוֹתֵן שְׂדֵה אַחַת אוֹ לְאָדָם אֶחָד, לִכֵּן
 אֹמְרִים שֶׁהַתְּכוּיִן לִיתֵן בְּמִתְּנָה גַם לְמִי שֶׁנֶּחֱזַק בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה. מִדְּרִיךְ
 מִדְּבָרֵיו, אֲכֵל אֵם כֹּתֵב לִשׁוֹן יְרוּשָׁה וּמִתְּנָה בְּשְׁתֵּי שְׁדוֹת וְשְׁנֵי בְּנֵי
 אָדָם, שְׂדֵה פְּלוֹנִית לְפְלוֹנִי בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, וְשְׂדֵה פְּלוֹנִית לְפְלוֹנִי
 בְּלִשׁוֹן מִתְּנָה, לֹא אֲמַר רַבִּי אֲלֵעֶזֶר אֶת דְּבָרֵיו, וּמוֹדֵה שֶׁלֹּא הוֹעִילָה
 לִשׁוֹן הַמִּתְּנָה לְהַקְנוֹת אֶת הַנִּתְּנָה בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, שֶׁכֵּיּוֹן שֶׁגַּם הַשְּׁדוֹת
 וְגַם הָאֲנָשִׁים חֲלֻקִּים, לֹא מוֹעִילָה הַלִּשׁוֹן מִזְוֵה לֹהֵ.

אגרות קודש

ב"ה, ט' סיון, תשס"ו

ברוקלין.

שלום וברכה!

... בטח יתדברו באופן המתאים ע"ד הכנות לסיום הלימודים בבתי ספר הרשת, ויתנו גם צדה לדרך להתלמידים-ות לימי ההפסק בלימודים, ומה טוב שגם בהשבועות דחופש יאספו תלמידיהם איזה פעמים, ובמילא תהי אפשרות גם להזכירם אודות העניני דיומא, וכמו ג' שבועות, הכנה לחדש אלול וכיו"ב, וגם להזכירם דיני ומנהגי ישראל שבערכם.

בבא בתרא דף קכט עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום רביעי) רמג

43 שְׁלֹכְכִי רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה, אִם אָמַר הַמּוֹרִישׁ 'נִכְסִי לְךָ וְאַחֲרָיִךְ
44 לְפָלוּנִי, וְלֹא פִירַשׁ בְּדַבְּרִי לֹא לְשׁוֹן מִתְנָה וְלֹא לְשׁוֹן יְרוּשָׁה,
45 וְהַמְקַבֵּל הָרָאוּשׁוֹן רָאוּי לְיִירָשׁוֹ. אִין לְשֵׁנִי בְּמִקְוֵם הָרָאוּשׁוֹן בְּלוּם,
46 כְּלוּמַר שֶׁהַנִּכְסִים נִשְׁאָרִים בִּיד יוֹרְשֵׁי הָרָאוּשׁוֹן, מִשּׁוּם שֶׁאִין זֶה – מֵה
47 שֶׁאִמַּר 'נִכְסִי לְךָ' אִינוֹ לְשׁוֹן מִתְנָה, אֲלֵא יֵשׁ לוֹמַר שְׂכוּנוֹתָּה לְהַקְנוֹת
48 בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, שֶׁהִרִי רָאוּי הָרָאוּשׁוֹן לְרִשְׁתָּהּ אֶת כָּל הַנִּכְסִים, וְיִרְשָׁה
49 – לֵאחֲרַי שֶׁאִדָּם זֹכֶה בְּדַבָּר בְּתוֹרַת יְרוּשָׁה, אִין לֵךְ הַפֶּסֶק כְּשִׁמְתָּ
50 הַיּוֹרֵשׁ, אֲלֵא שֶׁאִדָּם שֶׁהִדְבֵּר לְיִירָשִׁי. וְלֹכֵן בְּאוּפֵן שֶׁהָרָאוּשׁוֹן זֹכֶה
51 בְּתוֹרַת יְרוּשָׁה, אִין הַשְּׁנִי מְקַבֵּל אֶת הַנִּכְסִים לֵאחֲרַי מוֹת הָרָאוּשׁוֹן.
52 וְאִם כֵּן גַּם בְּאוּפֵן הַמְּבֹאֵר בְּבִרְיִיתָא אִם תִּרְצֶה לוֹמַר שֶׁמְדוּבָר
53 בְּרָאוּי לְיִירָשׁוֹ וּכְרַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה, אִם כֵּן אִין הַשְּׁלִישִׁי יִכּוֹל
54 לְרִשְׁתָּהּ אֶת הַנִּכְסִים אַחֲרָיו, כִּיּוֹן שֶׁהִירְשָׁה לֹא יִכּוֹלֶה לְהַפְסִיק
55 מִהַשְּׁנִי, אֲלֵא וְדָאִי אִין הִטְעַם שֶׁהַשְּׁנִי זֹכֶה בַּנִּכְסִים מִשּׁוּם שֶׁרָאוּי
56 לְיִירָשׁוֹ, אֲלֵא מִשּׁוּם שֶׁהוֹעִילָה לְשׁוֹן הַמִּתְנָה לְהַקְנוֹת גַּם מֵה שְׁנִיתָן
57 בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, וְאִף שֶׁהִדְבֵּר נִחְשָׁב כְּשִׁתִּי אֲשֶׁר לְשֵׁנִי בְּנִי אָדָם
58 כְּמְבֹאֵר. תִּיבְרָתָא דְבִּלְוָהּ – וְלִבְאוּרָה יֵשׁ מִכָּאֵן פִּירְכָה לְכָל
59 הַשִּׁטּוֹת שֶׁאִמְרוּ שְׁבַשְׁתִּי שְׁדוֹת לְשֵׁנִי אֲנָשִׁים לֹא הוֹעִילָה לְשׁוֹן
60 הַמִּתְנָה לְהַקְנוֹת גַּם מֵה שְׁנִיתָן בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה. מִסִּיקָה הַגְּמָרָא:
61 תִּיבְרָתָא – אִכֵּן דִּין זֶה פִּירְכָא עַל שִׁטּוֹת אֵלּוּ, וְנִדְחוּ דְּבִרְיָהֶם.
62 הַגְּמָרָא מְבַרְרַת הָאֵם יֵשׁ פִּירְכָא מִבְּרִייתָא זֹו גַּם לְשִׁטַּת רִישׁ לְקִישׁ:
63 לִיקָא נָמִי תִיחִיו תִּיבְרָתִיהּ – הָאֵם נִאֲמַר שִׁיחָא מִכָּאֵן פִּירְכָא גַּם עַל
64 שִׁטְתוֹ דְּרִישׁ לְקִישׁ, שְׁבַשְׁתִּי שְׁדוֹת לְשֵׁנִי אֲנָשִׁים אָמַר לְעִיל (ע"א),
65 שֶׁצִּירֵךְ שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת שֶׁל יְרוּשָׁה וְלִשׁוֹן אַחַת שֶׁל מִתְנָה בְּאֻמְצָע
66 [בִּינֵיהֶם], שֶׁהִרִי בְּבִרְיִיתָא מְבֹאֵר שֶׁמוֹעִיל בְּכָל אוּפֵן.
67 מִקְשָׁה הַגְּמָרָא עַל אֲפִשְׁרוֹת זֹו: וְתִפְרָא – וְכִי סִבּוֹר אַתָּה שֶׁאֲפִשְׁר
68 לוֹמַר שֶׁהוֹפְּרֹו דְּבִרִי רִישׁ לְקִישׁ, וְהָא אָמַר רַבָּא (בְּמִנְיַת לו'), הִלְבָּתָא
69 בְּתוֹתִיהּ דְּרִישׁ לְקִישׁ בְּקִישׁ תִּלְתָּ – הִלְכָה כְּרִישׁ לְקִישׁ בְּשִׁלֹּשׁ דְּבָרִים,
70 וְהִלְכָה זֹו הִיא אַחַת מֵהֶן.
71 לִכֵּן מִתְרַצָּה הַגְּמָרָא שֶׁלֹא יִקְשָׁה עַל רִישׁ לְקִישׁ מִהַבְּרִייתָא: לֹא
72 קִשְׁיָא, בָּאֵן – בְּבִרְיִיתָא מְדוּבָר שֶׁאִמַּר אֶת לְשׁוֹנוֹת הַיְּרוּשָׁה וְהַמִּתְנָה
73 בְּתוֹךְ כְּדִי דְּבֹוֹר, [זֶמֶן אֲמִירַת 'שְׁלוֹם עֲלֶיךָ רַבִּי'], וּמִכִּיּוֹן שֶׁנִּחְשָׁב
74 שֶׁהוֹזִכֵּרִם בְּדִיבּוּר אַחַד, לִכֵּן הוֹעִילָה לְשׁוֹן הַמִּתְנָה לְהַקְנוֹת גַּם מֵה
75 שְׁנִיתָן בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, אֲבָל בָּאֵן – בְּמָה שֶׁאִמַּר רִישׁ לְקִישׁ מְדוּבָר
76 שֶׁאִמְרוּ לְאַחֲרֵי כְּדִי דְּבֹוֹר, וְלֹכֵן לֹא מוֹעִילָה לְשׁוֹן הַמִּתְנָה לֵאחֲד
77 לְהַקְנוֹת גַּם מֵה שְׁנִיתָן לְשֵׁנִי בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, וְבִאוּפֵן זֶה צִירֵךְ שִׁיּוֹכִיר
78 שְׁתֵּי לְשׁוֹנוֹת יְרוּשָׁה וְלִשׁוֹן מִתְנָה בִּינֵיהֶם.
79 הַגְּמָרָא פּוֹסְקָה אֶת הַהִלְכָה לְעֵנֶיךָ דִּין 'תּוֹךְ כְּדִי דִּיבּוּר': וְהִלְבָּתָא, כָּל
80 תּוֹךְ כְּדִי דְּבֹוֹר, כְּדְּבֹוֹר דָּמִי – נִחְשָׁב כְּאִילוֹ אָמַר כָּל דְּבָרֵיו יָחִיד, לְכָר
81 – חוּץ מִהַתְפַּסֵּת דְּבָר לְעִבְדוּת פּוֹכְבִּים, כְּגוֹן שֶׁאִמַּר עַל דְּבַר הָרִי זֶה
82 לְעַבּוּדָה זֹרָה, וּבְתוֹךְ שִׁיעוּר כְּדִי דִּיבּוּר חוֹזֵר בּוֹ, שֶׁמִּתּוֹךְ חוֹמֶרֶת
83 הַעֲבוּדָה זֹרָה לֹא הוֹעִילָה חוֹרְתוֹ וְהִדְבֵּר נִאֲסַר כַּחפֶּץ שֶׁל עֲבוּדָה
84 זֹרָה,

1 יִירָשׁוּ אַחֲרֵיהֶם תְּחִיתֵיהֶם – תַּחַת בְּנֵי בְנֵי. בֵּין שֶׁאָמַר תְּנוּ וּבֵין שֶׁאָמַר אֵל
2 תְּתֵנוּ, אִין נִתְּנִין לְמֵן אֲלֵא שֶׁקָּל בְּכָל שְׁבוּעָה. מִשּׁוּם שֶׁגִּילָה בְּדַעַתּוֹ
3 שֶׁמִּקְפִּיד הוּא שִׁתְּנוּ לָהֶם בְּצִמְצוּם כְּדִי שִׁישְׁאֵר מִמּוֹן לְהוֹרִישׁוֹ
4 לְאַחֲרֵיהֶם.
5 הַבֵּין רַב שֵׁשֶׁת, שֶׁה'אַחֲרֵיהֶם' שְׂצוּה לְהוֹרִישׁ לָהֶם אוֹתוֹ אָדָם אֶת
6 מִמּוֹנוֹ, הֵם אֲנָשִׁים אַחֲרֵיהֶם לְגַמְרֵיהֶם שֶׁאִינֶם רָאוּים לְיִירָשׁוֹ, וְאִם כֵּן לְפִי
7 הַמְּבֹאֵר בְּמִשְׁנָה (לְעִיל קכז) שֶׁלֹא מוֹעִיל לְשׁוֹן יְרוּשָׁה לְמִי שֶׁאִינוֹ
8 רָאוּי לְיִירָשׁוֹ, צִירֵךְ לוֹמַר שֶׁכָּאֵן שֶׁאִמַּר 'יִירָשׁוּ אַחֲרֵיהֶם תַּחֲתֵיהֶם'
9 מוֹעִילָה לְשׁוֹן הַיְּרוּשָׁה מִחֲמַת לְשׁוֹן הַמִּתְנָה שֶׁהוֹזִכֵּר אֲצֵל בְּנֵיו 'תְּנוּ
10 שְׁקָל לְבִנִּי, וְהָא הֵבָא דְּבִשְׁתֵּי שְׁדוֹת וְכִשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם דָּמִי – שֶׁהִנְחִינָה
11 לְבָנִים וְהִירְשָׁה לְאַחֲרֵיהֶם נִחְשָׁבוֹת כְּשִׁתִּי שְׁדוֹת, שֶׁהִרִי אַחֲרֵיהֶם
12 אִינֶם מְקַבְּלִים אֶת הַמִּמּוֹן עַד לֵאחֲרַי מִיתַת הַבָּנִים, וְאִין לֵאלוֹ בַּחֲזִי
13 אֵלּוֹ כְּלוּם בְּמִמּוֹן, וְקִתְּנֵי דְּקִנְיָה, וְכִשִּׁיטַת רַב שֵׁשֶׁת וּרְבִין בְּשֵׁם רַבִּי
14 יוֹחֲנָן, וְשִׁלָּא כְּשֶׁאֵר הַשִּׁטּוֹת.
15 אוֹמֶרֶת הַגְּמָרָא: הוּא מוֹתִיב לֵךְ – רַב שֵׁשֶׁת הִקְשָׁה, וְהוּא עֲצֻמו
16 מְפָרָק לֵךְ – מִתְרַץ אֶת הַבְּרִייתָא שֶׁלֹא תִקְשָׁה עַל שֶׁאֵר הַשִּׁטּוֹת.
17 שֶׁאֲפִשְׁר לְהַעֲמִיד אֶת הַבְּרִייתָא בְּאַחֲרֵי הָרָאוּי לְיִירָשׁוֹ, וְרַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן
18 בְּרוּקָה הִיא, שֶׁאִמַּר בְּמִשְׁנָה לְקִמֵּן (קל) שֶׁמוֹעִילָה לְשׁוֹן יְרוּשָׁה
19 בְּרָאוּי לְיִירָשׁוֹ.
20 הַגְּמָרָא מוֹכִיחָה מִבְּרִייתָא כִּרְב שֵׁשֶׁת: אָמַר רַב אֲשִׁי, הָא שְׁמַע,
21 שְׁכִיב מֵרַע שֶׁאִמַּר לְאָדָם מִסּוּיִם 'נִכְסִי נִתְּנִים לְךָ' – כְּלוּמַר לְרָאוּשׁוֹן
22 אוֹמֵר בְּלִשׁוֹן מִתְנָה! וְאַחֲרָיִךְ – וְלֵאחֲרַי מוֹתוֹךְ יִירָשׁ פְּלוּנִי אֶת
23 הַנִּכְסִים, וְאַחֲרֵי אַחֲרָיִךְ – לֵאחֲרַי מוֹת הַשְּׁנִי יִירָשׁ פְּלוּנִי אֶת הַנִּכְסִים.
24 מֵת רָאוּשׁוֹן קִנְיָה שְׁנִי, מֵת שְׁנִי קִנְיָה שְׁלִישִׁי, וְאִם מֵת הַשְּׁנִי בְּתוֹתִי
25 הָרָאוּשׁוֹן, וְנִמְצָא שֶׁאַחֲרֵי מוֹת הָרָאוּשׁוֹן, אִין אֲפִשְׁרוֹת לְהַעֲבִירִם
26 לְשֵׁנִי, וְיִחֲזִירוּ הַנִּכְסִים לְיִירָשֵׁי הָרָאוּשׁוֹן, וְאִינֶם עוֹבְרִים לְשִׁלְשִׁי, מִשּׁוּם
27 שֶׁלְשִׁישִׁי יֵשׁ זְכוּת לְקַבֵּלֶם רַק מִהַשְּׁנִי, וְלֹא מִהָרָאוּשׁוֹן. וּמְבֹאֵר
28 בְּדַבְּרֵי הַבְּרִייתָא, שֶׁהוֹעִילָה הַלִּשׁוֹן מִתְנָה שֶׁאִמַּר לְרָאוּשׁוֹן, לְלִשׁוֹן
29 הַיְּרוּשָׁה שֶׁאִמַּר לְשֵׁנִי וְלְשִׁלְשִׁי. וְהָא הֵבָא דְּבִשְׁתֵּי שְׁדוֹת וְשְׁנֵי בְּנֵי
30 אָדָם דָּמִי – שֶׁהִנְחִינָה לְשֵׁנִים אַחֲרֵיהֶם נִחְשָׁבוֹת כְּשִׁתִּי שְׁדוֹת
31 נִפְרָדוֹת, כִּיּוֹן שֶׁאִין לָהֶם כְּלוּם בַּנִּכְסִים אֵלּוֹ בַּחֲזִי הָרָאוּשׁוֹן, וְכֵן הֵם
32 שְׁנֵי בְנֵי אָדָם נִפְרָדִים, וְקִתְּנֵי דְּקִנְיָה, כִּרְב שֵׁשֶׁת וּרְבִין בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחֲנָן,
33 וְלֹא כְּשִׁיטוֹת אַחֲרֵיהֶם.
34 הַגְּמָרָא מְבִיאָה אֲפִשְׁרוֹת לְתִרְץ אֶת שֶׁאֵר הַשִּׁטּוֹת: וְכִי תִימָא – וְאִם
35 תִּרְצֶה לוֹמַר שֶׁכְּשֶׁם שֶׁתִּירֵץ רַב שֵׁשֶׁת לְעִיל שֶׁמְדוּבָר בְּרָאוּי
36 לְיִירָשׁוֹ, הֵבָא נָמִי – אִף כָּאֵן בְּבִרְיִיתָא זֹו מְדוּבָר בְּרָאוּי לְיִירָשׁוֹ,
37 כְּלוּמַר שֶׁהַשְּׁנִי וְהַשְּׁלִישִׁי שֶׁהִקְנָה לָהֶם בְּלִשׁוֹן יְרוּשָׁה, הֵם רָאוּים
38 לְיִירָשׁוֹ, וְרַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה הִיא, שֶׁאִמַּר שֶׁמוֹעִילָה לְשׁוֹן יְרוּשָׁה
39 בְּרָאוּי לְיִירָשׁוֹ.
40 הַגְּמָרָא דוֹחָה תִּירְצָה זֶה: אִי הָכִי – אִם אִכֵּן מְדוּבָר שֶׁהַשְּׁנִי רָאוּי
41 לְיִירָשׁוֹ, וְלְפִי שִׁיטַת רַבִּי יוֹחֲנָן בֶּן בְּרוּקָה, מְדוּעַ כְּאִשֶּׁר מֵת שְׁנֵי קִנְיָה
42 שְׁלִישִׁי, הָא שְׁלָח רַב אֲחֵא בְּרִיתָא [בְּנו] דְּרַב עֲזַיָּא לְהוֹדִיעַ לְחַבְבִּים,

אגרות קודש

ב"ה, ג' סיון, תשי"ד

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ב אייר, בו כותב אודות הכאב ברגלו הימנית. הנה נוסף על מה שעושה בדרך הטבע למלאות הוראת הרופאים במקצוע זה, הרי ע"פ המבואר בכ"מ אשר צדקה היא בחי' רגל בקומה הרוחנית של האדם וענין הצדקה כוללת צדקה בממונו וצדקה בגופו היינו טרחת הגוף בעניינים דאהבת ישראל, עליו להוסיף אומץ בשני ענינים אלו, והשי"ת יוסיף ברכתו בהנוגע לבריאותו ברוחניות ובפרט בגשמיות.

המחכה לבשוי"ט ובברכה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

נ.ב. לפלא שאינו מזכיר דבר ע"ד השיעורים שלו בנגלה ובחסידות.